

Huvudman

Umeå kommun
utbildningskontoret@umea.se

Beslut

Datum 2024-11-29

Dnr 2024:8311

Sida 1 (4)

Ärendet

Tematisk tillsyn av kommunala skolors kontroll av utdrag ur belastningsregistret (nedan kallat registerutdrag) vid grundskolan Berghemskolan i Umeå kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) **Umeå kommun** att senast **den 31 januari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende bristen rörande att registerutdrag sparas. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Umeå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Umeå kommun ska vidta följande åtgärder

Hantering av registerutdrag

- Upphör med att ta in registerutdrag i samband med att någon erbjuds anställning (2 kap. 31–32 §§ skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:8311) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2024 inlett en tematisk tillsyn av Berghemsskolan i Umeå kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om kontroll av registerutdrag från belastningsregistret genomförs innan personal anställs vid skolenheten samt om dokumentation av kontrollen genomförts. Den tematiska tillsynen omfattar

personalkategorierna lärare, fritidspedagoger och annan resurspersonal vilka är anställda vid skolan från och med den 1 juli 2023. Även anställd vikarierande personal med motsvarande arbetsuppgifter omfattas av tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom ett oanmält besök på skolenheten den 23 oktober 2024. Skolinspektionen har intervjuat skolans rektor. Som en del i tillsynen har även dokumentation granskats.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Kontroll av registerutdrag

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har den 23 oktober 2024 tagit del av en personallista över de lärare och resurspersonal som är anställda på skolan efter den 1 juli 2023, totalt åtta personer. Av dessa har tre personer återanställts hos samma arbetsgivare (Umeå kommun) inom ett år från deras senaste anställning. För samtliga åtta personer som anställts har registerutdrag kontrollerats innan anställningen påbörjats.

Kontroll av registerutdrag

Rektorn uppger i intervju att i samband med att anställningsavtal skrivs så kontrollerar hen registerutdrag från belastningsregistret på den person som ska anställas. Vidare framkommer i tillsynen att i anställningsavtalet finns en text: "Anställningsavtalet gäller under förutsättning att utdrag ur polisens belastningsregister inlämnas till arbetsgivaren" som talar om att kontroll av registerutdrag måste göras innan anställningen är giltig. På anställningsavtalet finns en ruta som ska kryssas i när kontrollen av registerutdraget är genomförd.

Hantering av registerutdrag

Rektorn uppger vidare att vid anställning av personal så dokumenteras registerkontrollen genom att en kopia tas av registerutdraget och förvaras tillsammans med anställningsavtalet i skolans arkivskåp. Registerkontrollen dokumenteras också genom att rutan för registerkontroll kryssas i på anställningsavtalet. I tillsynen framkommer att

kopior av registerutdragen sparas på skolan i fem av de anställningar som gjorts sedan den 1 juli 2023.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 31 § skollagen framgår att den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.

Av 2 kap. 32 § skollagen framgår att en kontroll av ett registerutdrag enligt 31 § ska dokumenteras genom en anteckning om att utdraget har visats upp. Anteckningen ska göras av den inom verksamheten som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot någon. Någon annan dokumentation om kontrollen får inte göras.

Av 2 kap. 33 § skollagen framgår att den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

Av förarbeten till skollagen (prop. 2020/21:152 s. 37 ff.) framgår att registerutdrag inte ska lämnas in till den som anställer någon i grundskolan utan endast visas upp för den som anställer någon.

Av förarbeten till skollagen (prop. 2020/21:152 s. 41) framgår att syftet med regleringen är att skydda barn och unga mot övergrepp. Det är uppgifter om innehållet i registerutdraget som kan vara integritetskänsliga och som bör skyddas från spridning. Den anteckning som ska göras får inte innehålla något om innehållet i registerutdraget. Att en anteckning görs om att ett registerutdrag som krävs enligt lag har visats upp bedöms vara ett mycket marginellt intrång i den personliga integriteten.

Av förarbeten till den lagstiftning som föregått skollagen (prop. 1999/2000:123 s. 32) framgår att genom att endast den som erbjuds en anställning skall lämna registerutdrag markeras att inte alla sökande måste lämna registerutdrag utan endast den som arbetsgivare under urvalsprocessen kommit fram till är den lämpligaste.

Skolinspektionens bedömning

Hantering av registerutdrag

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller författningarnas krav gällande hantering av registerutdrag. Av bestämmelserna följer att ett registerdrag endast ska visas upp (inte lämnas in). Av utredningen framgår emellertid att kopior av registerutdrag lämnas in och sparats vid verksamheten, vilket inte är tillåtet. Skolinspektionen bedömer således att det föreligger en brist.

Kontroll av registerutdrag

Vad gäller utredningen i ärendet som avser verksamhetens arbete av kontroll och anteckning av registerutdrag finner Skolinspektionen inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav. Ärendet avslutas därför i de delarna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Umeå kommuns verksamhet vid Berghemsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller hantering av registerutdrag. Det finns därför skäl att förelägga ange huvudmannens namn att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av utredaren Fredrik Asplén. Utredaren Magnus Ledman har varit föredragande i ärendet.